

AAA “Vestiena” dabas aizsardzības plāna izstrāde

Uzsākšanas sanāksme

Vestiena, 26.08.2026.

SIA “Enviroprojekts”

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Projekts finansēts ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 2.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu" 2.2.3.3. pasākuma "Pasākumi bioloģiskās daudzveidības veicināšanai un saglabāšanai" Nr. 2.2.3.3/2/24/A/005 atbalstu

Sanāksmes programma

- ❖ Kas ir dabas aizsardzības (DA) plāns un kādēļ tas ir nepieciešams?
- ❖ AAA “Vestiena”: dabas un ainaviskās vērtības, tūrisms un atpūta, aizsardzības režīms, zemes īpašuma formas
- ❖ Kā saimniekot savā īpašumā?
- ❖ Plāna izstrādes process un laika grafiks
- ❖ Jautājumi un diskusija

Paziņojums par personas datu apstrādi

Informatīvās sanāksmes organizēšanas vajadzībām

Sanāksmes ieraksts un dalībnieku dati

Sabiedriskās apspriešanas laikā var notikt personas datu apstrāde, tai skaitā sanāksmes audio/video ieraksts, dalībnieku reģistrācija un jautājumu apkopošana.

Datu pārzinis

Madonas novada pašvaldība
Saieta laukums 1, Madona
pasts@madona.lv

Datu apstrādātājs

SIA “Enviroprojekts”
Mazā Nometņu iela 31, Rīga
info@enviro.lv

Apstrādes mērķis

Sanāksmes organizēšana dabas aizsardzības plāna izstrādes ietvaros, apspriešanas rezultātu apkopošana un iesniegšana Dabas aizsardzības pārvaldei, valsts institūcijām un sabiedrības informēšanai publicējot sanāksmes kopsavilkumu vai ierakstu Madonas novada un SIA Enviroprojekts tīmekļvietnēs

Hibrīdsapulces kārtība

Sanāksme notiek klātienē un Zoom platformā

Jautājumu, komentāru un ierosinājumu iesniegšanas kārtība

Dalībniekiem klātienē

- ❖ sagaidiet jautājumu un diskusiju daļu
- ❖ pienāciet pie mikrofona vai sagaidiet moderatora norādi
- ❖ nosauciet vārdu, uzvārdu un pārstāvēto organizāciju
- ❖ uzdodiet jautājumu, sniedziet komentāru vai viedokli

Q&A

Rakstisku priekšlikumu iesniegšana

Atveriet Q&A. Ja poga nav redzama: More / Vairāk (...) → Q&A. Ierakstiet priekšlikumu un nospiediet Send / Nosūtīt.

Attālinātajiem dalībniekiem Zoom

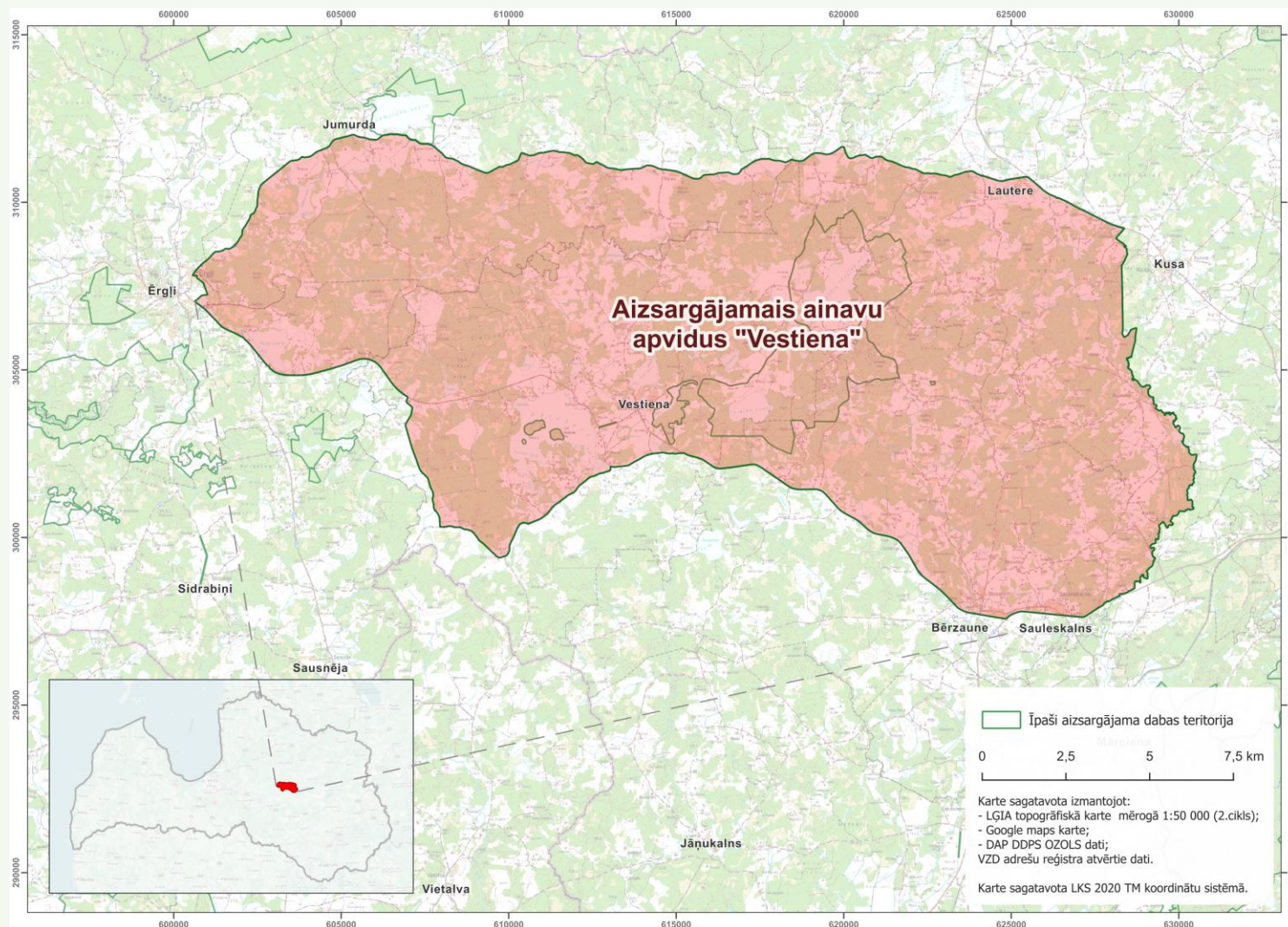
- ❖ pirms sarunas profilā norādiet vārdu un uzvārdu
- ❖ mutiski izmantojiet Raise Hand
- ❖ jautājumus, komentārus un ierosinājumus lūdzu sniegt pēc moderatora uzaicinājuma

Mutiski - Raise Hand

Nospiediet Raise Hand / Pacelt roku, sagaidiet moderatora uzaicinājumu, ieslēdziet mikrofonu, nosauciet sevi un uzdodiet jautājumu, sniedziet komentāru vai viedokli.

Svarīgi

Q&A sadaļa ir paredzēta priekšlikumu iesniegšanai, nevis vispārējai sarakstei. Priekšlikumi pēc sapulces tiek apkopoti un pievienoti protokolam

ĪADT / Natura 2000

Aizsargājamo ainavu apvidus
Kods: LV0600500

Platība 27 115 ha

Plāna periods

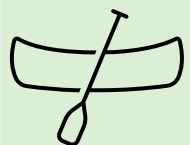
2028. – 2040. gads

DA plāna mērķis

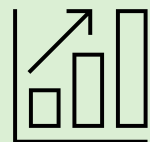
Saskaņot intereses

Dabas aizsardzība

Dabas resursu izmantošana

Ilgspējīga izmantošana

Teritorijas dabas vērtību saglabāšana

«aizsargāt un saglabāt raksturīgo ainavu un tos ainavas elementus, kas ir būtiski aizsargājamo sugu un biotopu ekoloģisko funkciju nodrošināšanai, Latvijai raksturīgajai kultūrvidei un ainavas daudzveidībai, kā arī nodrošināt sabiedrības atpūtai un tūrismam piemērotas vides saglabāšanu un dabu saudzējošu apsaimniekošanu»

(no likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 8. panta)

AAA “Vestiena” īpašais akcents

Raksturīgā ainava, ainavas elementi, kultūrvide, tūrisms un dabu saudzējoša apsaimniekošana

DA plāna saturs

Zinātniskā informācija

dabas vērtības, sugas, biotopi, ainava, izmantošana

Funkcionālais zonējums

pamatojums, ja zonējums nepieciešams

Apsaimniekošana

vienoti pasākumi aizsardzības mērķu sasniegšanai

- ❖ DA plāns nosaka apsaimniekošanas pasākumus un sniedz pamatojumu teritorijas aizsardzībai
- ❖ Plāna saturs atbilst ĪADT dabas aizsardzības plānu izstrādes kārtībai
- ❖ Plāna ietvaros tiek uzklausi zemes īpašnieki, institūcijas un sabiedrība

NORMATĪVAIS PAMATS

MK 2007. gada 9. oktobra noteikumi Nr. 686
“Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas
teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un
izstrādes kārtību”

Ieguvumi no DA plāna izstrādes

Novērtētas Natura 2000 vērtības

DA plānā paredzētajiem pasākumiem nav nepieciešams atsevišķs ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējums

Finansējums

Iespējams piesaistīt finansējumu apsaimniekošanas pasākumu īstenošanai

Individuālie AAA «Vestiena» aizsardzības noteikumi

Iespēja izpētīt dabas vērtības un piedāvāt apspriešanai individuālo noteikumu projektu
Noteikumus apstiprina MK

Sadarbība

Iespējams uzlabot sadarbību teritorijas apsaimniekošanai

DA plāns un teritorijas plānojums

DA plāns

- ❖ īpaši aizsargājama dabas teritorijai
- ❖ vērsts uz dabas vērtību aizsardzību un interešu saskaņošanu
- ❖ ieteikuma raksturs
- ❖ izmantojams individuālo noteikumu un teritorijas plānojuma izstrādē
- ❖ individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus apstiprina Ministru kabinets

Teritorijas plānojums

- ❖ visai pašvaldības teritorijai
- ❖ vērsts uz dzīves vides kvalitātes paaugstināšanu
- ❖ ilgtspējīga, efektīva un racionāla teritorijas izmantošana
- ❖ mērķtiecīga un līdzsvarota ekonomikas attīstība
- ❖ pašvaldības saistošie noteikumi zemes īpašniekiem

AAA “Vestiena” DA plāns

AAA “Vestiena” DA plāns: Vienots DA plāns izstrādāts 2011. gadā (2011.- 2020. gadam)

AAA “Vestiena” ietver dabas parku “Gaiziņkalns”, dabas liegumu “Ilziņa ezers”, dabas liegumu “Kāla ezera salas”, dabas pieminekli “Bolēnu Veselības avots” un Vestienas muižas aleju.

- ❖ DP «Gaiziņkalns» DA plāns izstrādāts laika periodam no 2004. gada līdz 2009. gadam
- ❖ DL «Ilziņas ezers» DA plāns izstrādāts 2011. gadā (2011.- 2020. gadam) kā sadaļa no AAA “Vestiena” plāna
- ❖ DL «Kāla ezera salas» DA plāns izstrādāts 2007. gadā (2007.- 2017. gadam)

**Jaunais DA plāns tiek izstrādāts 12 gadu periodam:
2028.–2040. gads.**

Aizsargājamo ainavu apvidus
„VESTIENA”

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

MADONAS NOVADS
ĒRĢĻU NOVADS

Vestienas aizsargājamo ainavu apvidus attīstības padome

Rīga, 2011

AAA “Vestiena” dabas vērtības

Īpaši aizsargājama dabas teritorija

Aizsargājamo ainavu apvidus

Natura 2000 teritorija

Kods: LV0600500

Dibināta

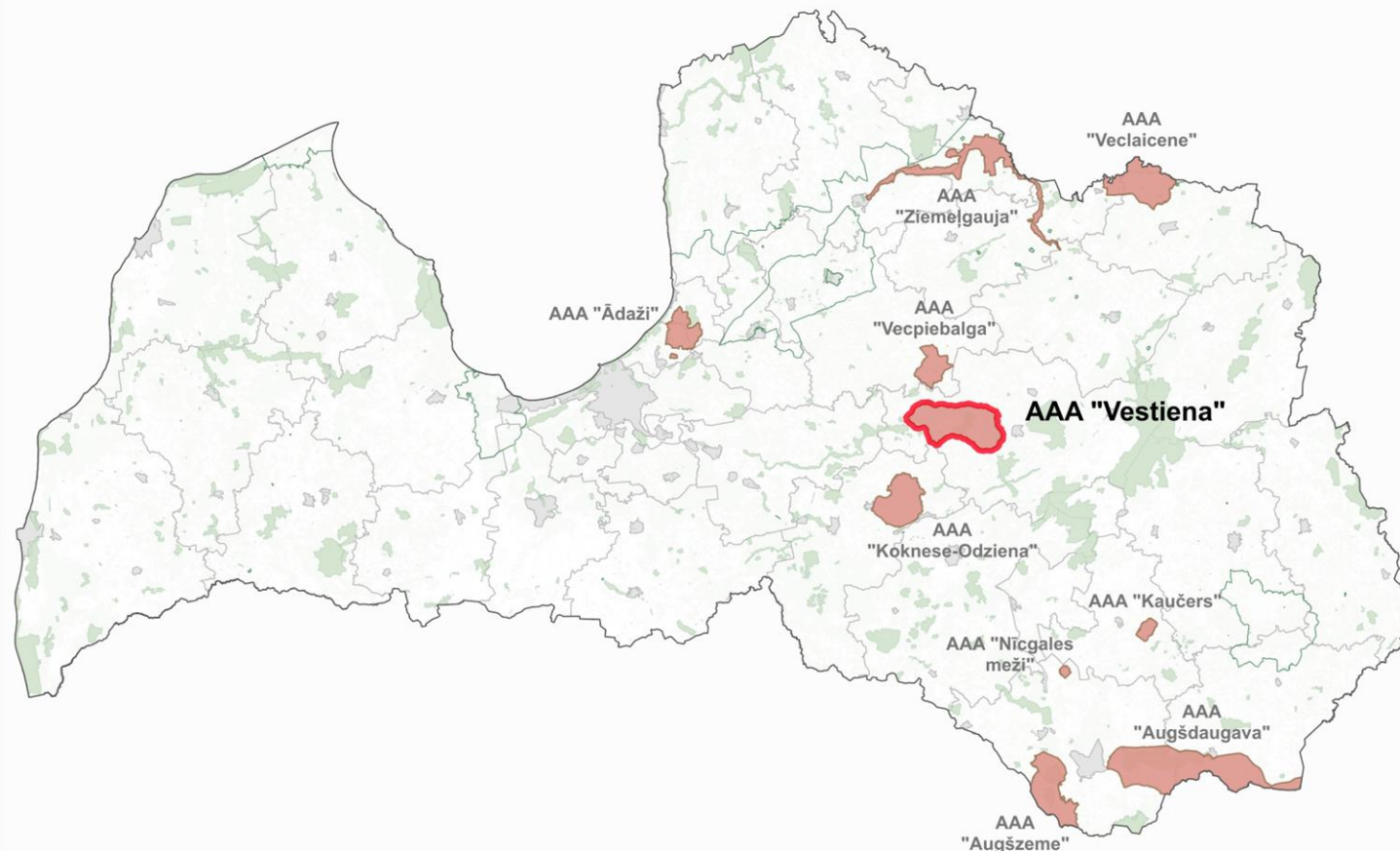
1977. gadā

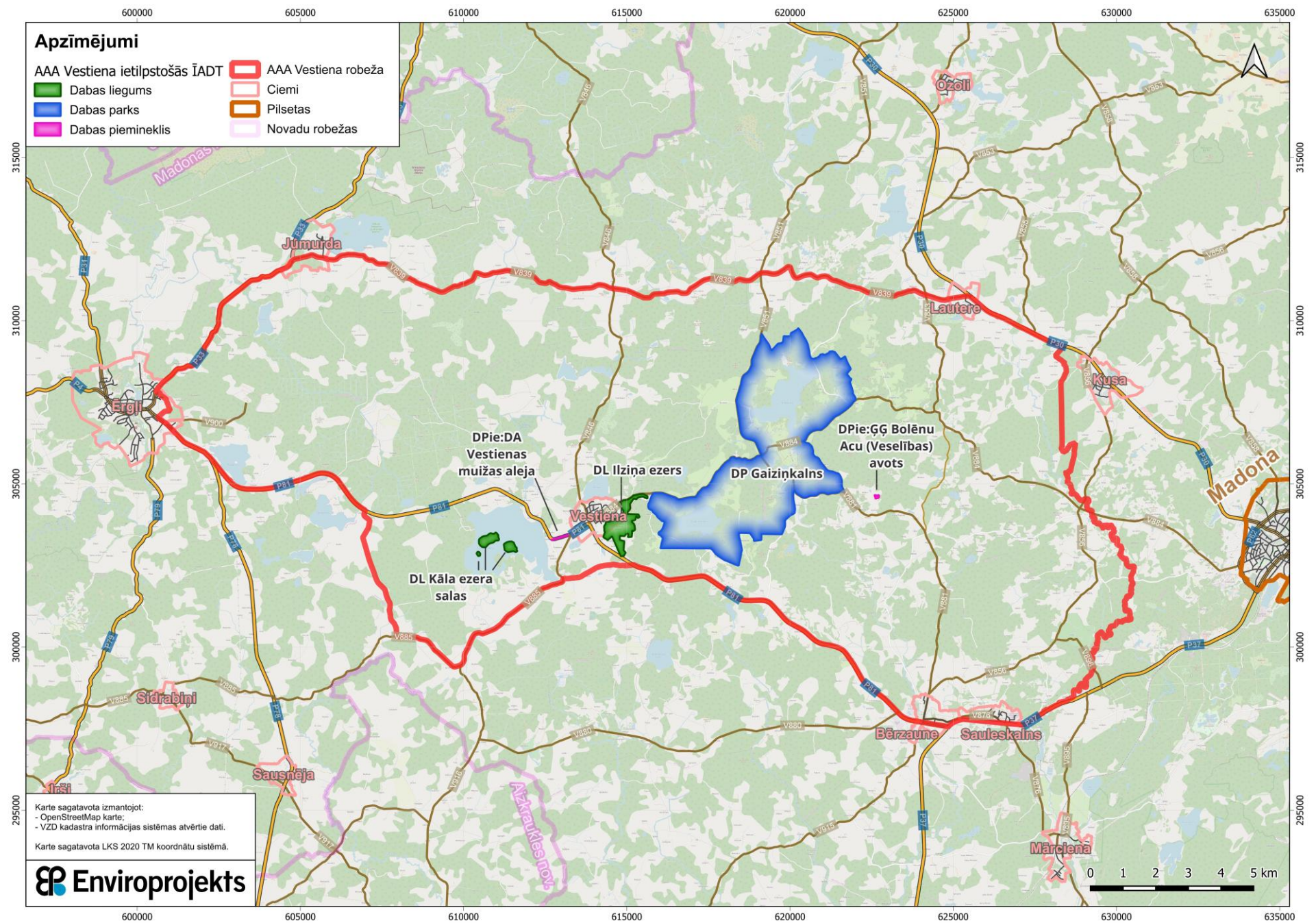
Platība

27 115 ha

Administratīvais iedalījums

Madonas novada Ērgļu, Jumurdas, Aronas, Bērzaunes un Vestienas pagasts

Aizsardzības mērķis

- ❖ Saglabāt Vidzemes augstienes ainavu ar vizuāli izteiksmīgu reljefu un dabas daudzveidības mozaīku.
- ❖ Saglabāt ES nozīmes biotopus: ezerus, zālājus, purvus, mežus un upju biotopus.
- ❖ Saglabāt Bolēnu avotu kā ainaviski un kultūrvēsturiski vērtīgu objektu.
- ❖ Saglabāt īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes: ūdrs, dīķu naktssikspārnis, akmeņgrauzis, platgalve, straute nēģis, spilvainais ancītis u.c.
- ❖ Taleja un Kaķīša ezeri ir nozīmīgas retu un aizsargājamu sikspārņu sugu barošanās vietas.

24

ES nozīmes biotopi

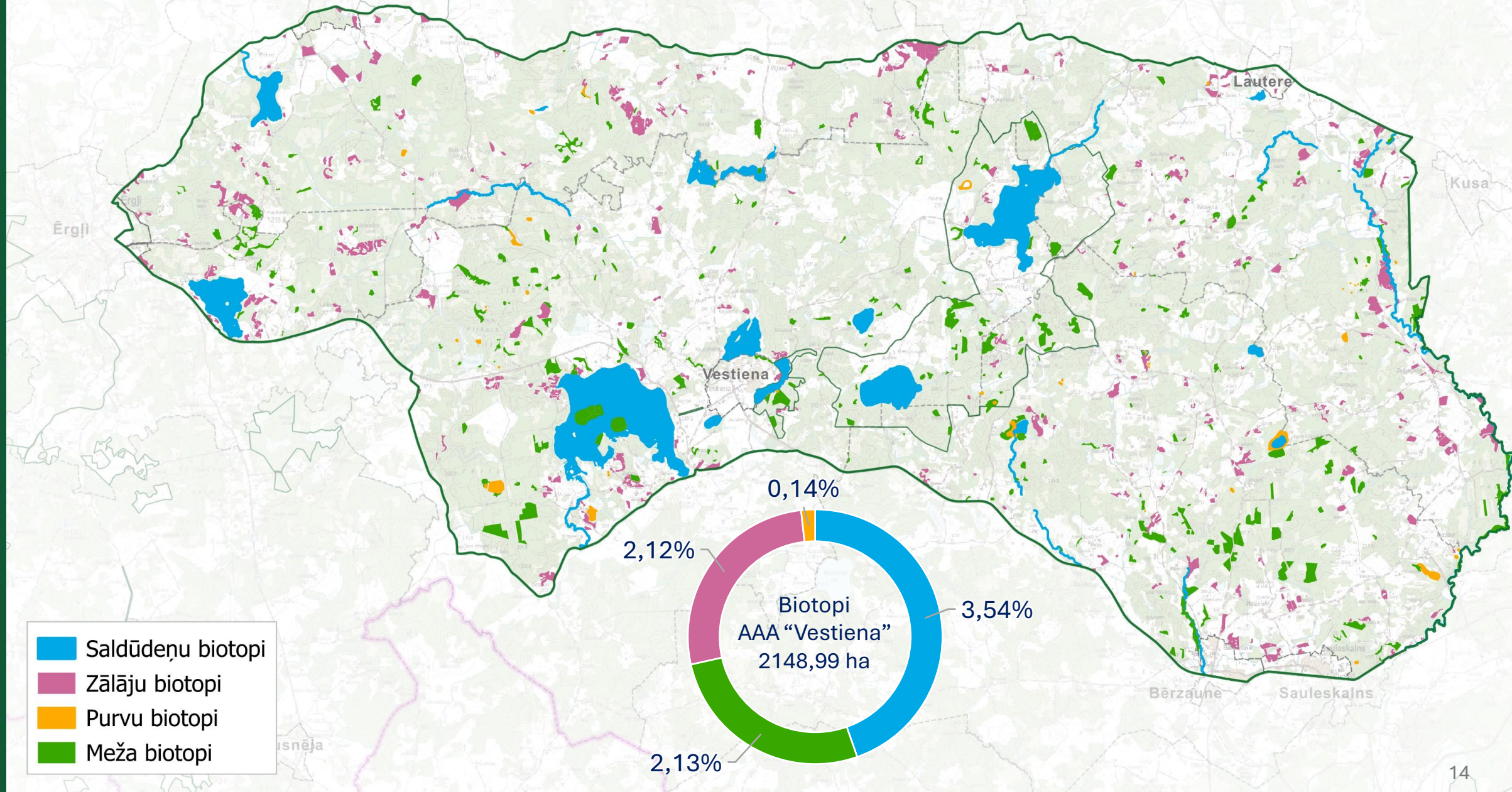
36

ES nozīmes sugas

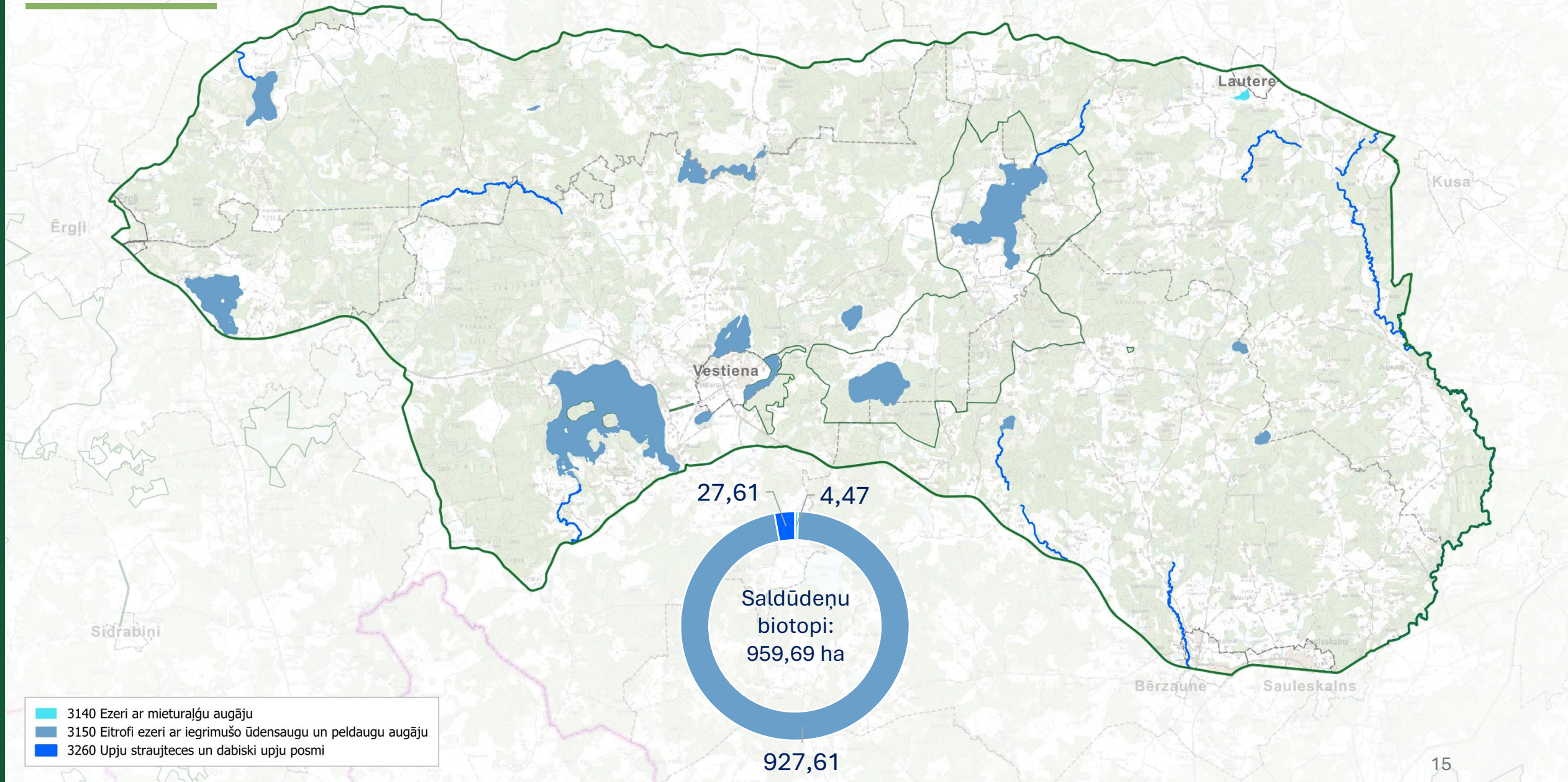
Putnu sugas

grieze, mežirbe, sila cīrulis, svītrainais ļauķis u.c.

ES nozīmes biotopu izplatība

Saldūdeņu biotopi

Saldūdeņu biotopi

Ezeri

- ❖ 32 ezeri un 4 mākslīgas ūdenstilpes
- ❖ Divas tiek uzskatītas par ezeriem (Ilziņš, Sudzērdiņš), jo uzpludinātas iedambētos krastos jau sen
- ❖ Ezeri ir daudzveidīgi un atšķirīgi

Būtiskākās ietekmes:

- Eitifikācija un distrofikācija – ezeru aizaugšana
- Piesārņotu ūdeņu iepludināšana
- Ūdens līmeņa izmaiņas
- Meliorācijas sistēmu noteces iepludināšana

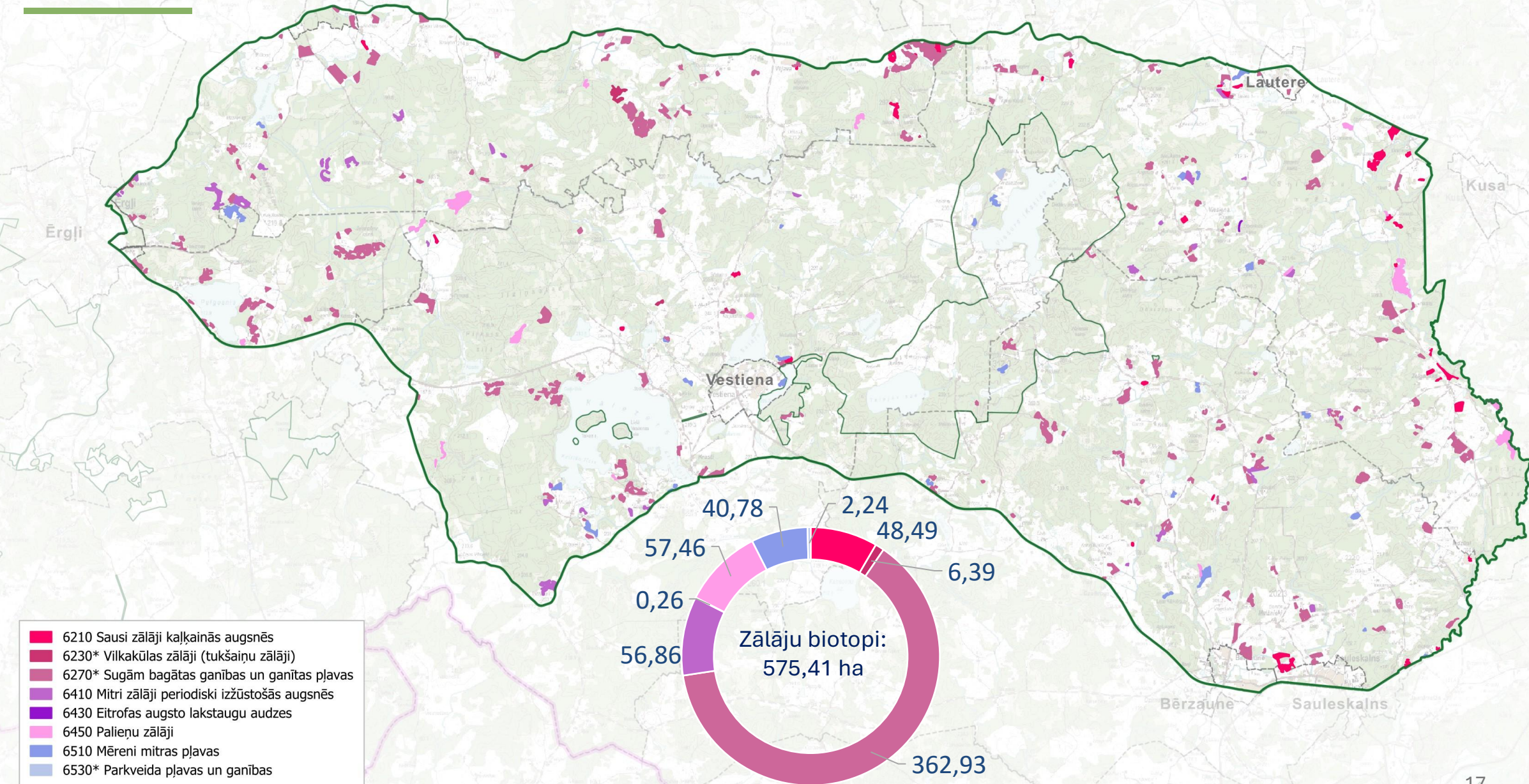
Upes

- ❖ Vismaz 35 upes un upītes
- ❖ Raksturīgas ir nelielas upītes un strauti
- ❖ Lielākā upe ir Arona
- ❖ Visas dabiskās, neregulētās ūdensteces - savdabīgas ekosistēmas, kas Latvijā ir reti sastopamas
- ❖ Daļa ūdensteču ir regulētas - Lubeja, Ļaudonīte, atsevišķi Aronas posmi

Būtiskākās ietekmes:

- Bebru darbība
- Notekūdeņu iepludināšana
- Senāk veiktā upju pārrakšana
- Barības vielu ieplūde no lauksaimniecības zemēm

Zālāju biotopi

Zālāju biotopi

- ❖ AAA “Vestiena” zālāju daudzveidību nosaka izteikti paugurains reljefs, atšķirīgi mitruma apstākļi un kaļķains substrāts.
- ❖ Sausie un mēreni mitrie zālāji galvenokārt sastopami pauguru virsotnēs un nogāzēs, bet mitrie un palieņu zālāji – reljefa pazeminājumos.
- ❖ Bioloģiski vērtīgie zālāji teritorijā sastopami mozaīkveidā un fragmentāri; lielu daļu lauksaimniecības zemju veido ganības, atmatas un ielabotas pļavas.
- ❖ Īpaši nozīmīgi AAA “Vestiena” ir biotopi 6270* Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, 6510 Mēreni mitras pļavas un 6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs.

Zālāju biotopu kvalitāti ietekmējošie faktori

- ❖ Daļai zālāju kvalitāte ir zema; to saglabāšanai nepieciešama regulāra un biotopa veidam atbilstoša apsaimniekošana.
- ❖ Būtiskākais apdraudējums ir apsaimniekošanas pārtraukšana vai nepietiekama noganīšana un neregulāra pļaušana, kam seko aizaugšana ar krūmiem un kokiem.
- ❖ Negatīvi ietekmē arī zālāju uzāršana un zemes lietojuma maiņa, mēslošana, piesēja un cita intensīva ielabošana.
- ❖ Papildu riski: neatbilstošs pļaušanas režīms, invazīvo sugu izplatība un dabiskā hidroloģiskā režīma izmaiņas.
- ❖ Sauso un mēreni mitro zālāju atjaunošana parasti iespējama ar pļaušanu, ganīšanu un krūmu apauguma novākšanu; mitrajiem zālājiem būtiska ir arī hidroloģiskā režīma saglabāšana vai atjaunošana.

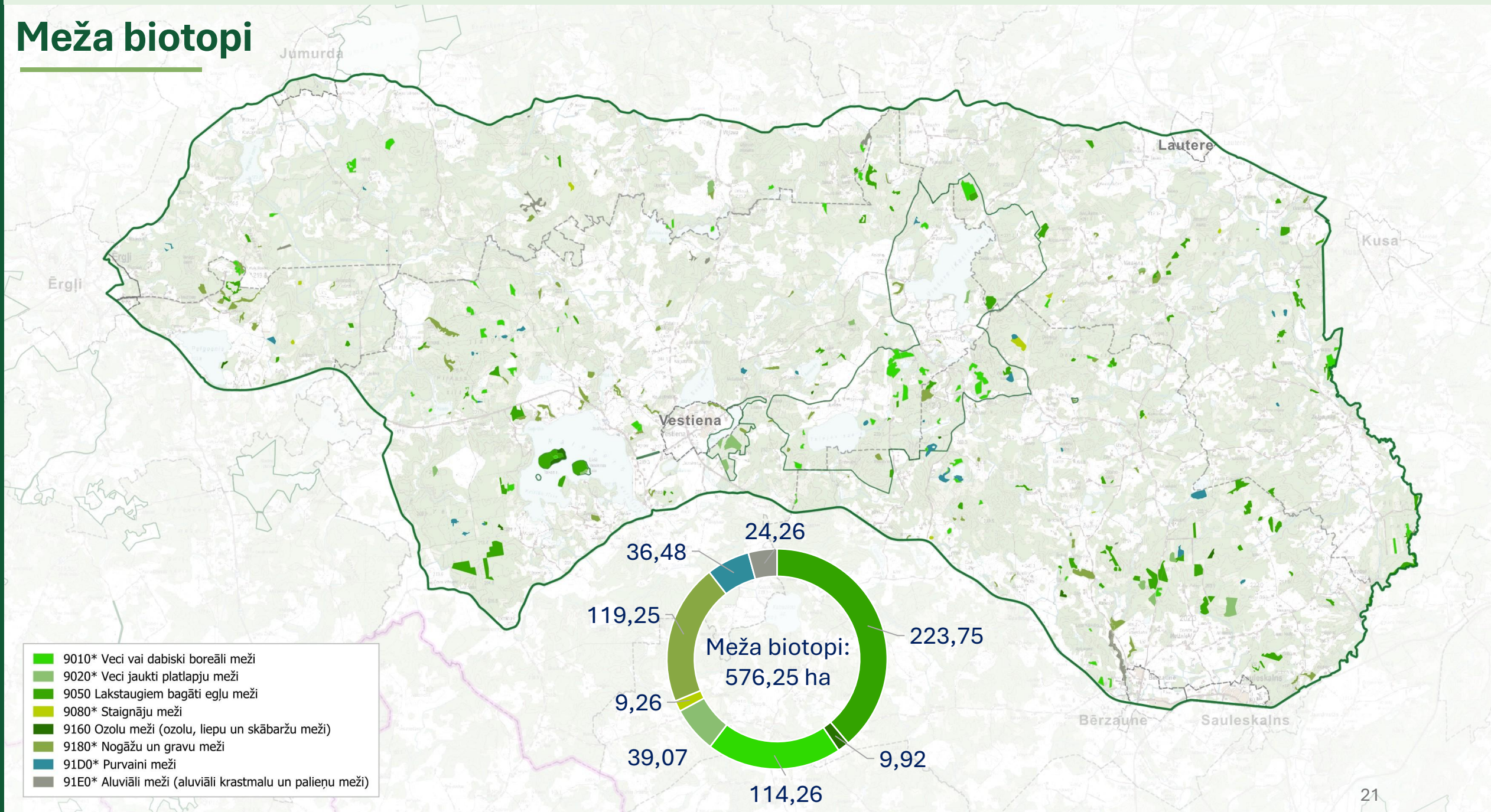
Apsaimniekošanas prioritāte: saglabāt atklātu mozaīkveida ainavu un palielināt dabisko zālāju platību un kvalitāti

Zālāju apsekošana un zālāju apsaimniekošanas prioritātes

- ❖ 2026. gada lauka darbos tiek pārbaudītas esošās aizsargājamo zālāju platības un apsekotas potenciālās zālāju teritorijas.
- ❖ Apsekojumos tiek precizētas biotopu robežas un veidi, kvalitāte, apsaimniekošanas stāvoklis, apdraudējumi un atjaunošanas potenciāls.
- ❖ Īpaša uzmanība tiek pievērsta vēsturiskajiem zālājiem, aizaugošām platībām, ekstensīvi apsaimniekotiem kultivētiem zālājiem un atmatām ar labu atjaunošanās potenciālu.

Biotops	Nosaukums	Esošā platība, ha	Mērķa platība, ha
6210	Sausi zālāji kaļķainās augsnēs	48,58	64,38
6230*	Vilkakūlas zālāji	6,39	6,39
6270*	Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas	352,65	639,69
6410	Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs	55,10	64,99
6450	Palieņu zālāji	57,46	57,73
6510	Mēreni mitras pļavas	41,12	67,16
6530*	Parkveida pļavas un ganības	2,24	2,24

Meža biotopi

Meža biotopi

- ❖ Mežus visbiežāk veido mistrotas bērzu audzes ar eglēm un apsēm vai sekundāras mežaudzes ar baltalkšņiem
- ❖ Vecās mežaudzes (vecākas par 100 gadiem) ir salīdzinoši ļoti maz, īpaši samazinājušās ir egļu mežaudzes
- ❖ 95% mežaudžu ir jaunākas par 100 gadiem
- ❖ Nelielās platībās sastopami platlapju meži, gravās un pauguros

Meža biotopu kvalitāti ietekmējošie faktori apsaimniekošanas prioritātes

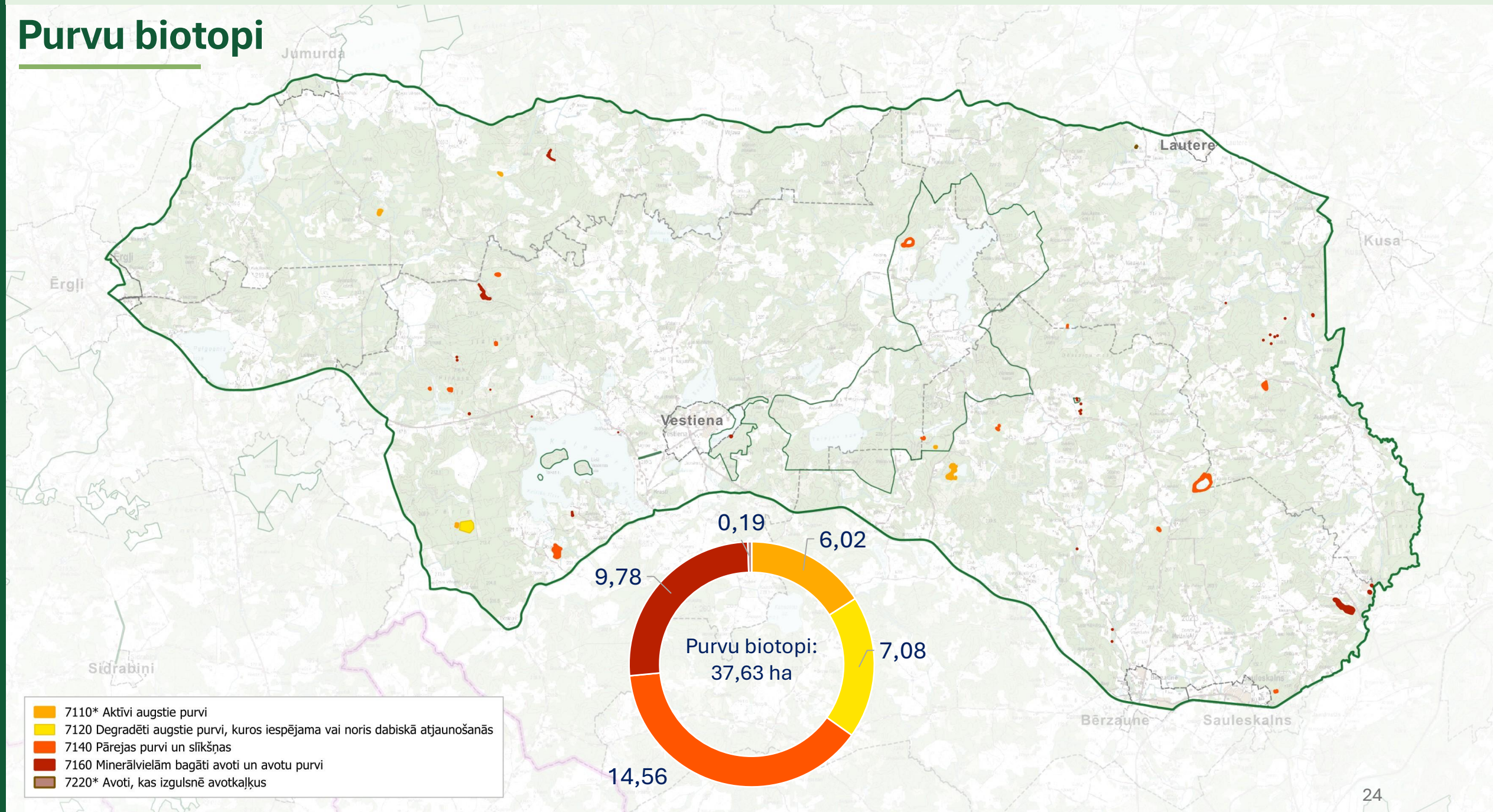
Būtiskākā ietekme:

- ❖ Veco mežu un aizsargājamo biotopu sadrumstalotība, ko veicinājusi aktīva mežizstrāde

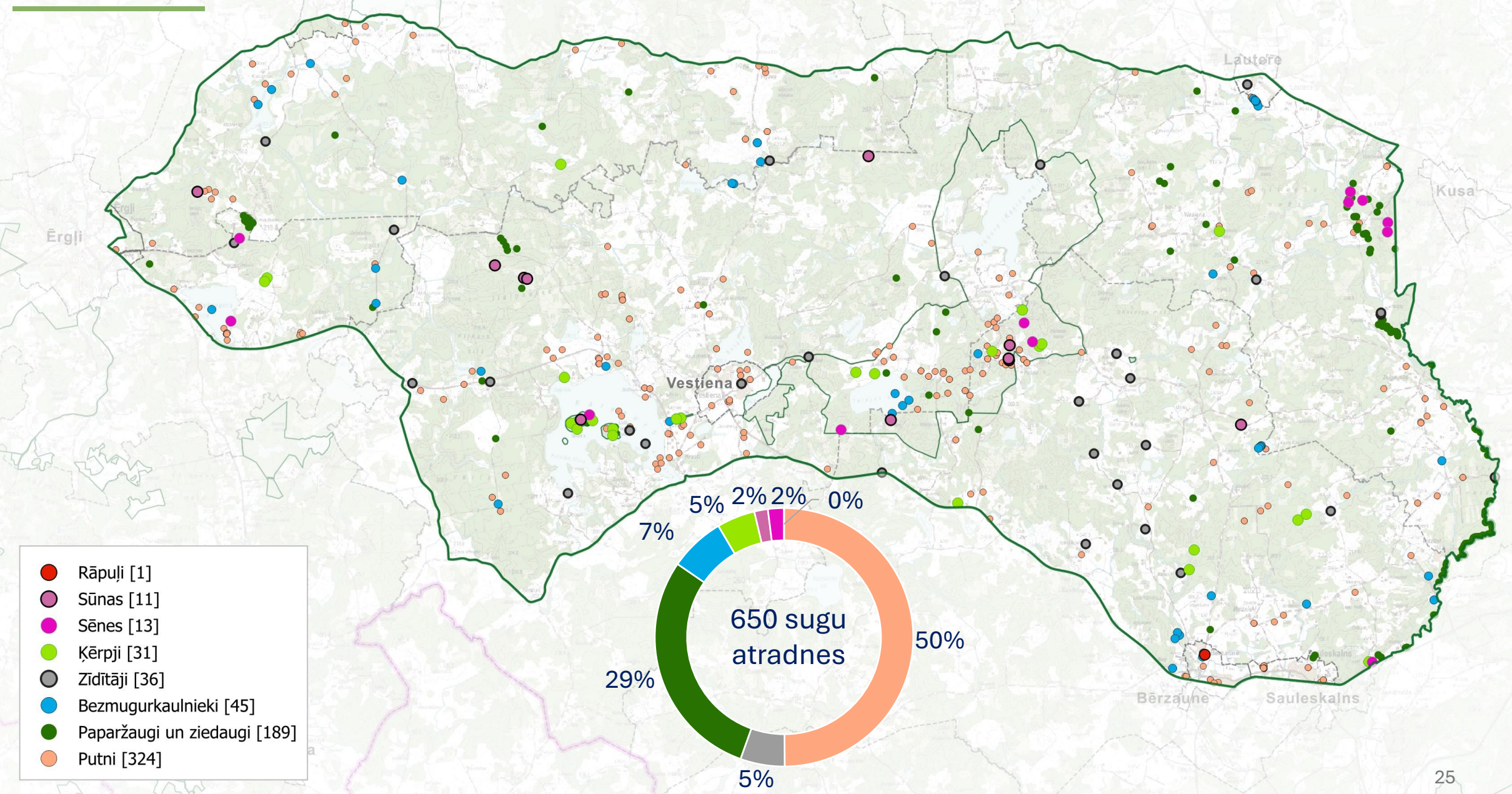
Apsaimniekošana:

- ❖ Meža biotopu fragmentācijas mazināšana, palielinot aizsargājamo biotopu platību un integritāti un nodrošināt neiejaukšanos mežaudzēs, kuras vēl nav sasniegušas aizsargājamo biotopu kvalitāti, bet potenciāli par tādu var kļūt
- ❖ Dabisko procesu netraucēta norise cilvēku maz ietekmētajos mežu biotopos

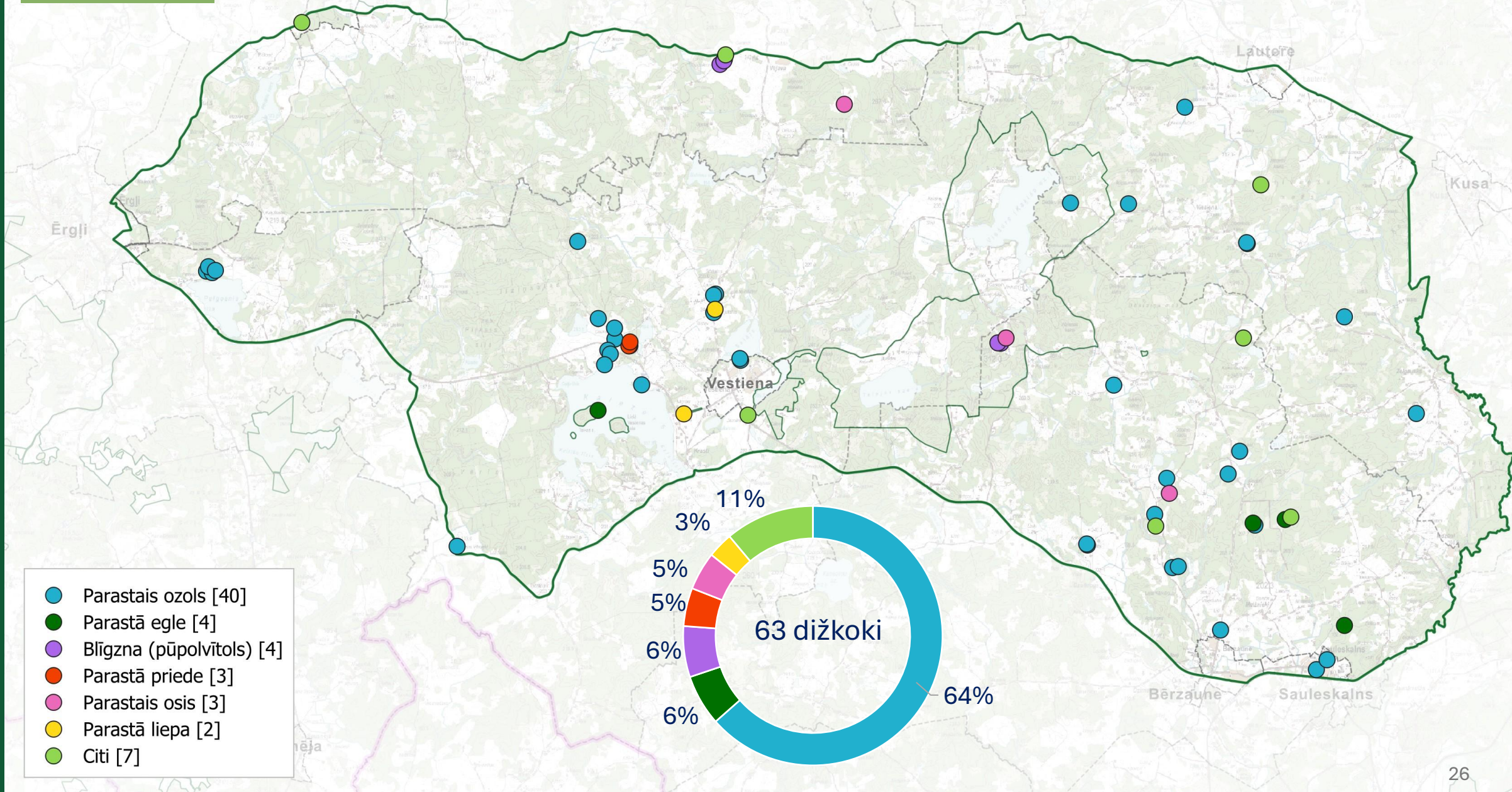
Purvu biotopi

Īpaši aizsargājamo un ES nozīmes sugu atradņu un dzīvotņu izplatība

Valsts nozīmes dižkoki

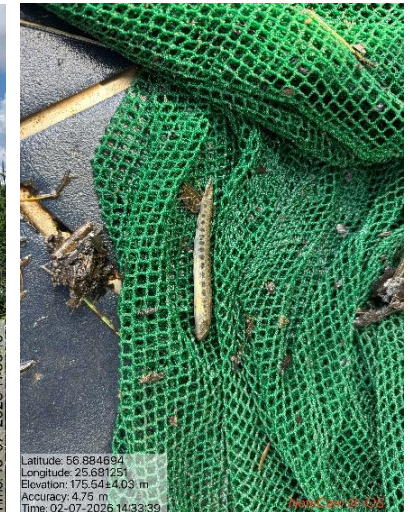
Zivis

ĪA zivju sugas

Akmeņgrauzis (*Cobitis taenia*); Ausleja (*Leucaspius delineatus*); Pavīķe (*Alburnoides bipunctatus*); Platgalve (*Cottus gobio*); Sams (*Silurus glanis*); Strauta nēģis (*Lampetra planeri*) un viena vēžu suga: Platspīļu vēzis (*Astacus astacus*)

Vēsturiski konstatētās un potenciāli sastopamās ĪA zivju sugas

Ausleja (*Leucaspius delineatus*), sīga (*Coregonus lavaretus*) un zutis (*Anguilla anguilla*)

Akmeņgrauzis un ausleja Viešūra ezerā

Bezmugurkaulnieki

Latviski	Latīniski	Ozols	SDF	DD	Piezīmes (vietas)
Zaļā upjuspāre	Ophiogomphus cecilia	+	+	+	Kālezers, Veseta, Bārzaune
Cīrulišu dižtauriņš	Parnassius mnemosyne	+	-	+	Ērgļi, Bārzaune
Spilgtā purvuspāre	Leucorrhinia pectoralis	+	-	+	Daudz atradņu
Raibgalvas purvuspāre	Leucorrhinia albifrons	+	-	+	Ap Ērgļiem
Resnvēdera purvuspāre	Leucorrhinia caudalis	-	-	-	Kalniņš 2014 (sugas aizsardzības plāns) ?
Platā airvabole	Dytiscus latissimus	+	+	?	Lauteres ezers
Divjoslu airvabole	Graphoderus bilineatus	+	+	-	Lauteres ezers, Vidusezers, Lipēnu ezers
Meža sīksamtenis	Coenonympha hero	-	-	+	Ap Ērgļiem, Viešūrs, Vestiena
Ošu pļavraibenis	Euphydryas maturna	-	-	+	Ap Ērgļiem
Lielais skābeņu zeltainītis	Lycaena dispar	-	-	+	Ap Ērgļiem
Lapkoku praulgrauzis	Osmoderma barnabita	-	-	-	Ap Ērgļiem, ārpus AAA
Biezā perlamutrene	Unio crassus	-	-	-	Potenciāli iespējama (sugas aizsardzības plāns 2010)

❖ Vestienas AAA nav pievērsis entomologu un citu bezmugurkaulnieku pētnieku vērību

❖ Līdzšinējie apsekojumi ļoti fragmentāri

Jaunākie apsekojumi:

❖ Šobrīd rezultāti negatīvi – ĪA sugas nav konstatētas

❖ Apsekojumi turpināsies

Ornitofaunas izpēte

AAA «Vestiena» putnu fauna ir cieši saistīta ar mozaīkveida ainavu: zālājiem, mežiem, mežmalām, mitrājiem un ūdeņiem

Iepriekšējā plāna nozīmīgākais ierobežojums

- ❖ Putnu dati iegūti galvenokārt 2003. un 2007. gadā
- ❖ Meža putniem 2007. gadā veiktas tikai četras uzskaites
- ❖ Atsevišķām sugām jau toreiz nebija precīzu populācijas datu
- ❖ Iepriekšējā plāna izstrādē nav veikta visas teritorijas dzīvotņu apsekošana

Jaunā plāna būtiskie uzdevumi

- ❖ Esošo datu un sugu novērojumu apkopošana
- ❖ Mežaudžu, zālāju un citu potenciālo putnu dzīvotņu atlase
- ❖ Potenciāli nozīmīgo teritoriju prioritizēšana
- ❖ Piekļuves un maršrutu plānošana

Mērķis - iegūt datus par AAA ligzdojošajām īpaši aizsargājamām un Putnu direktīvas I pielikumā iekļautajām putnu sugām, to populāciju lielumiem, to dzīvotņu platībām.

Ornitofaunas izpēte

ZĀLĀJI UN AR TIEM SAISTĪTIE PUTNI

AAA “Vestiena” zālāji

- ❖ putnu dzīvotnes
- ❖ ainavas struktūras elementi
- ❖ potenciāli putniem nozīmīgi zālāji
- ❖ bioloģiski vērtīgu zālāju kompleksi

Ekspertu pieeja

- ❖ zālāju atlase pēc pieejamajiem datiem un kritērijiem
- ❖ potenciāli putniem nozīmīgo platību identificēšana
- ❖ apsekojamo zālāju prioritārā saraksta un maršrutu izveide
- ❖ lauka apsekojumi (2027. gada aprīlis, maijs, jūnijs)

Iepriekšējā plānā grieze bija viena no nozīmīgākajām putnu sugām; 2003. un 2007. gada dati liecināja par salīdzinoši lielu sastopamību. **Svarīgi novērtēt ne tikai sugas klātbūtni, bet arī zālāja apsaimniekošanas nozīmi tās dzīvotnes saglabāšanā**

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS SUGAS, MEŽI UN MEŽSAIMNIECĪBA

Mežaudžu pārmeklēšana

- ❖ veco un potenciāli vērtīgo mežaudžu apsekošana
- ❖ lielo ligzdu meklēšana
- ❖ nejaušo novērojumu veikšana
- ❖ mikroliegumu apsekošana

Pasīvais akustiskais monitorings (PAM)

- ❖ izmantot PAM ierakstītājus, sezonas laikā mainot to novietojumu
- ❖ mērķis — pēc iespējas efektīvi aptvert mežus un identificēt sugu klātbūtni

Iepriekšējā plānā grieze bija viena no nozīmīgākajām putnu sugām; 2003. un 2007. gada dati liecināja par salīdzinoši lielu sastopamību. **Svarīgi novērtēt ne tikai sugas klātbūtni, bet arī zālāja apsaimniekošanas nozīmi tās dzīvotnes saglabāšanā**

Ornitofaunas izpēte

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS SUGAS, MEŽI UN MEŽSAIMNIECĪBA

Nozīmīgākās mežu putnu sugas:

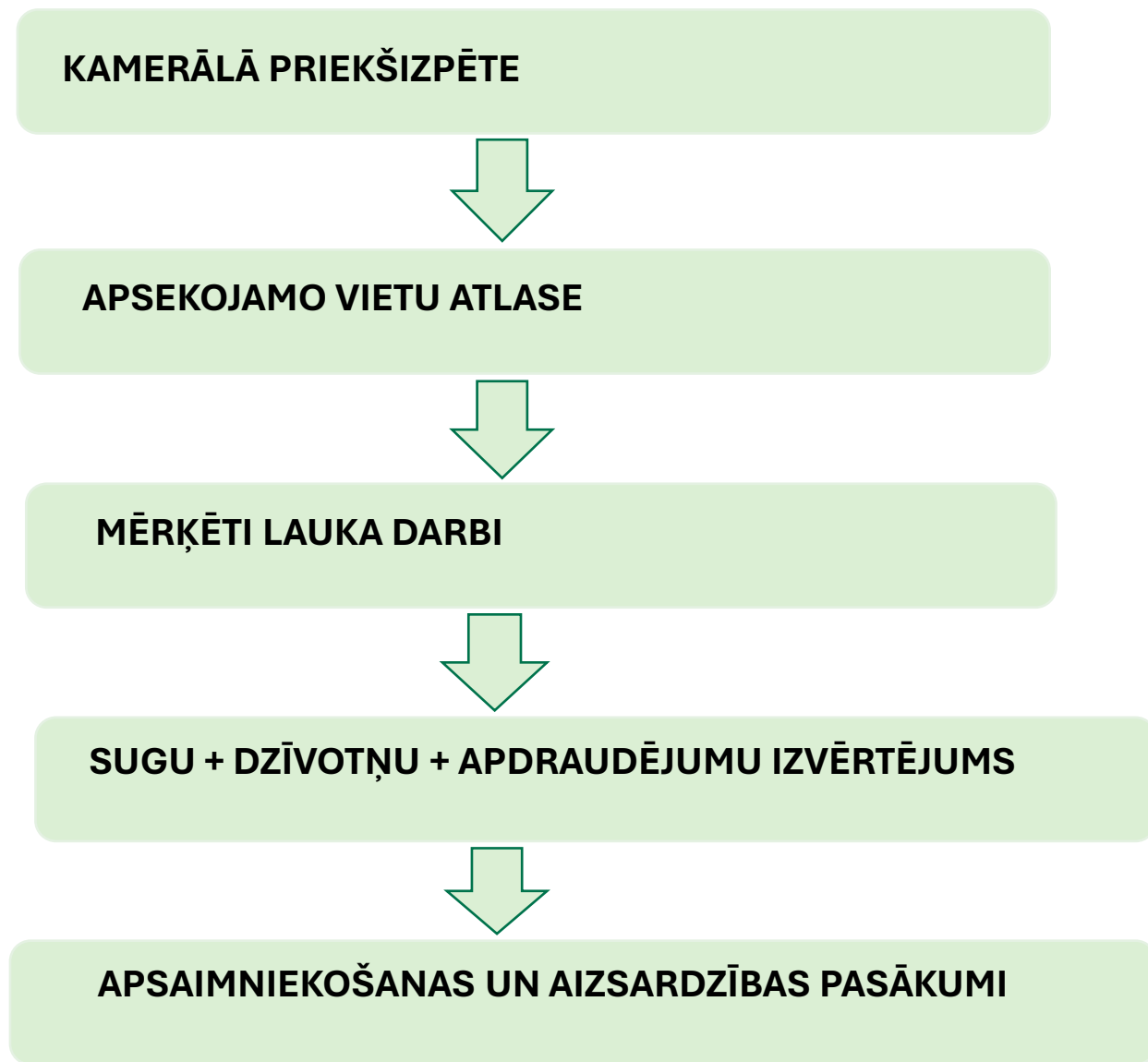
- ❖ mazais ērglis
- ❖ baltmugurdzenis
- ❖ vidējais dzenis
- ❖ trīspirkstu dzenis
- ❖ melnā dzilna
- ❖ pelēkā dzilna
- ❖ mazais mušķērājs
- ❖ mežirbe
- ❖ kā arī dzērve, sila cīrulis un vakarlēpis

Mežsaimnieciskās darbības ietekme jāvērtē ne tikai kā “suga ir/nav”, bet sasaistot:

- ❖ suga → ligzdošanas vieta →
- ❖ dzīvotne → mežsaimnieciskā darbība → nepieciešamā aizsardzība/apsaimniekošana

DA plāna izstrādes procedūra, sabiedrības un institūciju iesaiste

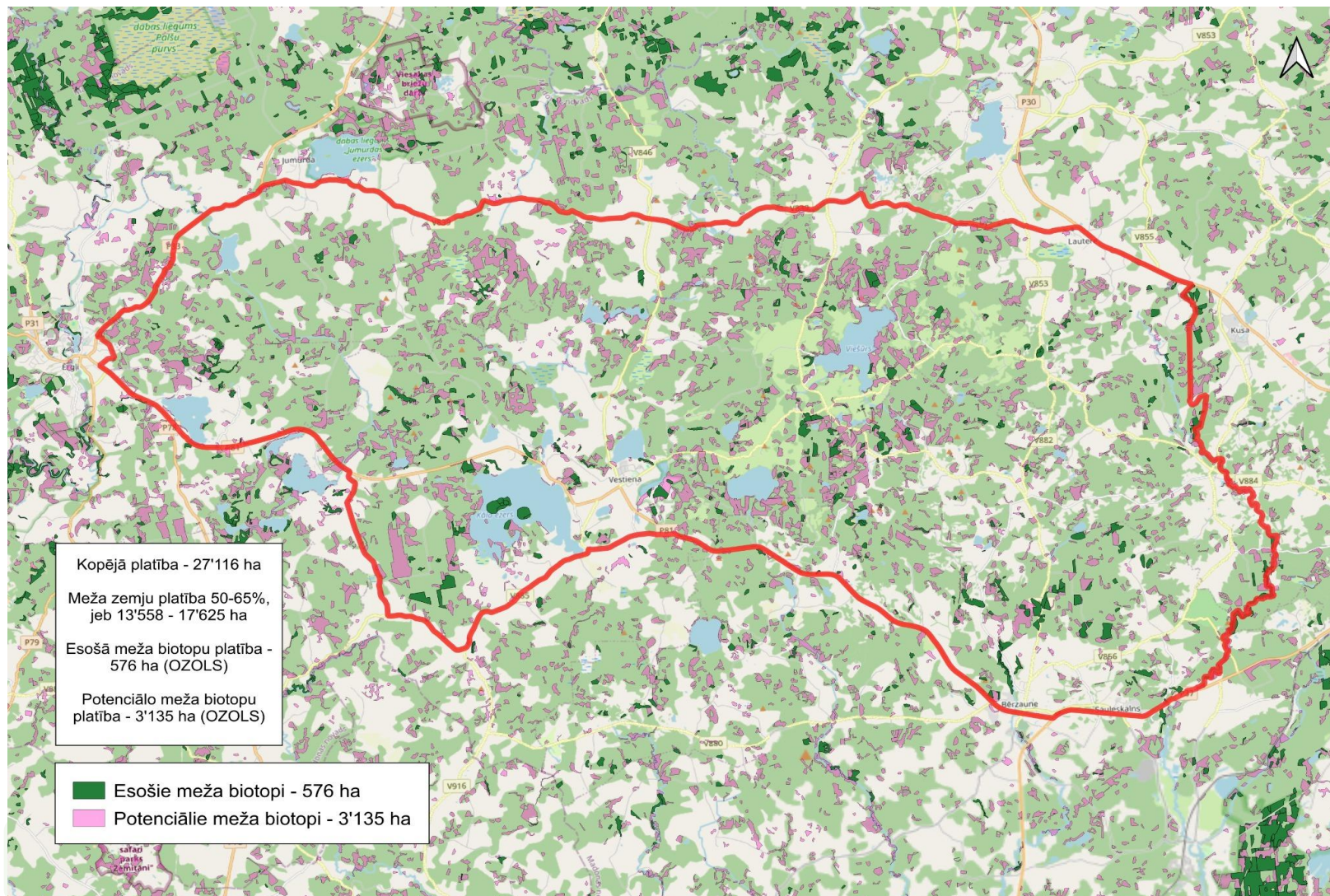

Sasniedzamais rezultāts:

Nevis tikai “sugu saraksts”, bet telpiski pamatots priekšstats par:

- ❖ KUR ir putniem nozīmīgās vietas →
- ❖ KĀDAS sugas tur sastopamas →
- ❖ KAS tās apdraud →
- ❖ KĀ tās apsaimniekot nākamajā plānošanas periodā

Meža biotopi un potenciālās platības

Esošie biotopi

~576 ha

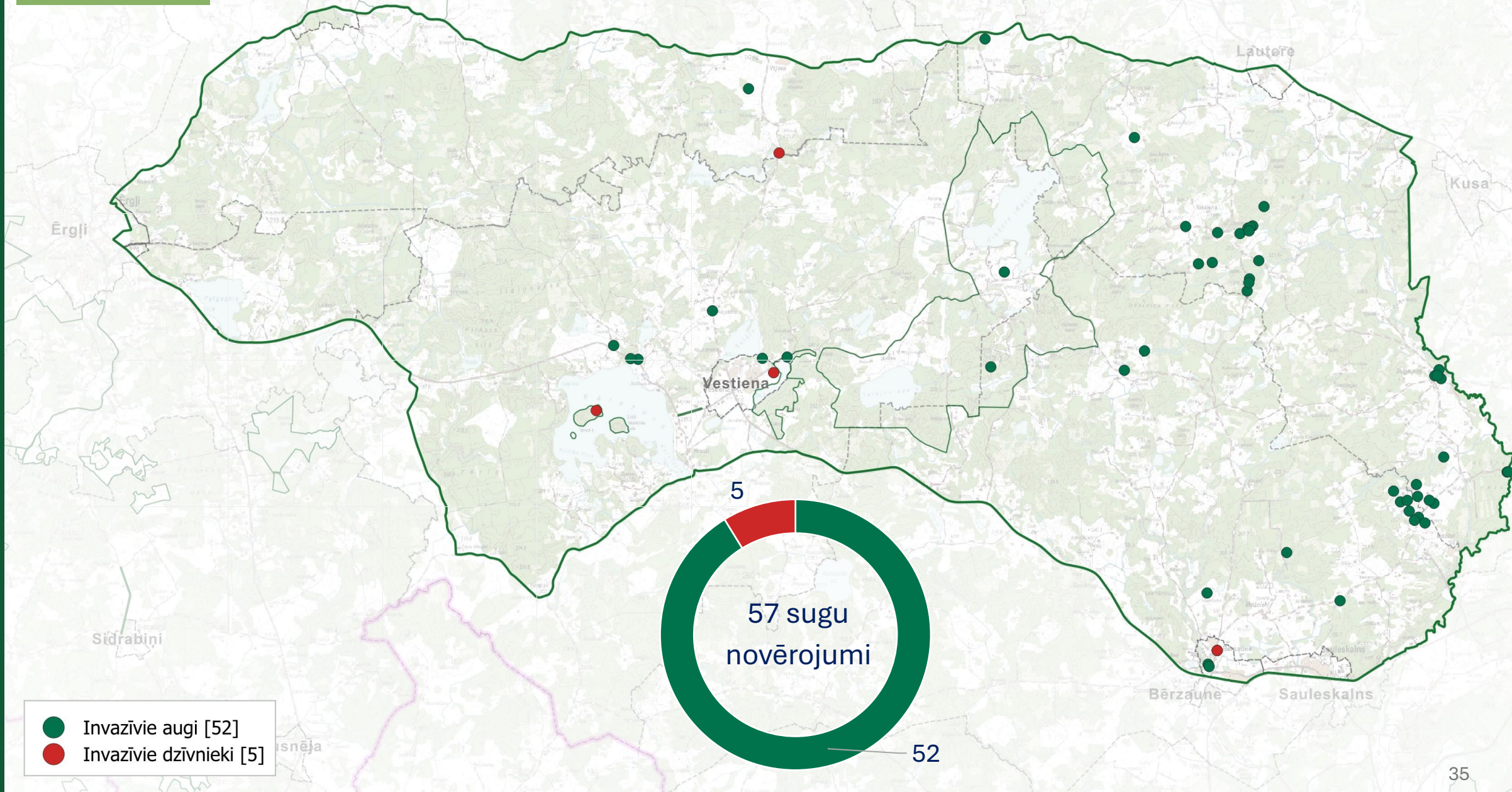
Potenciālie biotopi

~3 135 ha

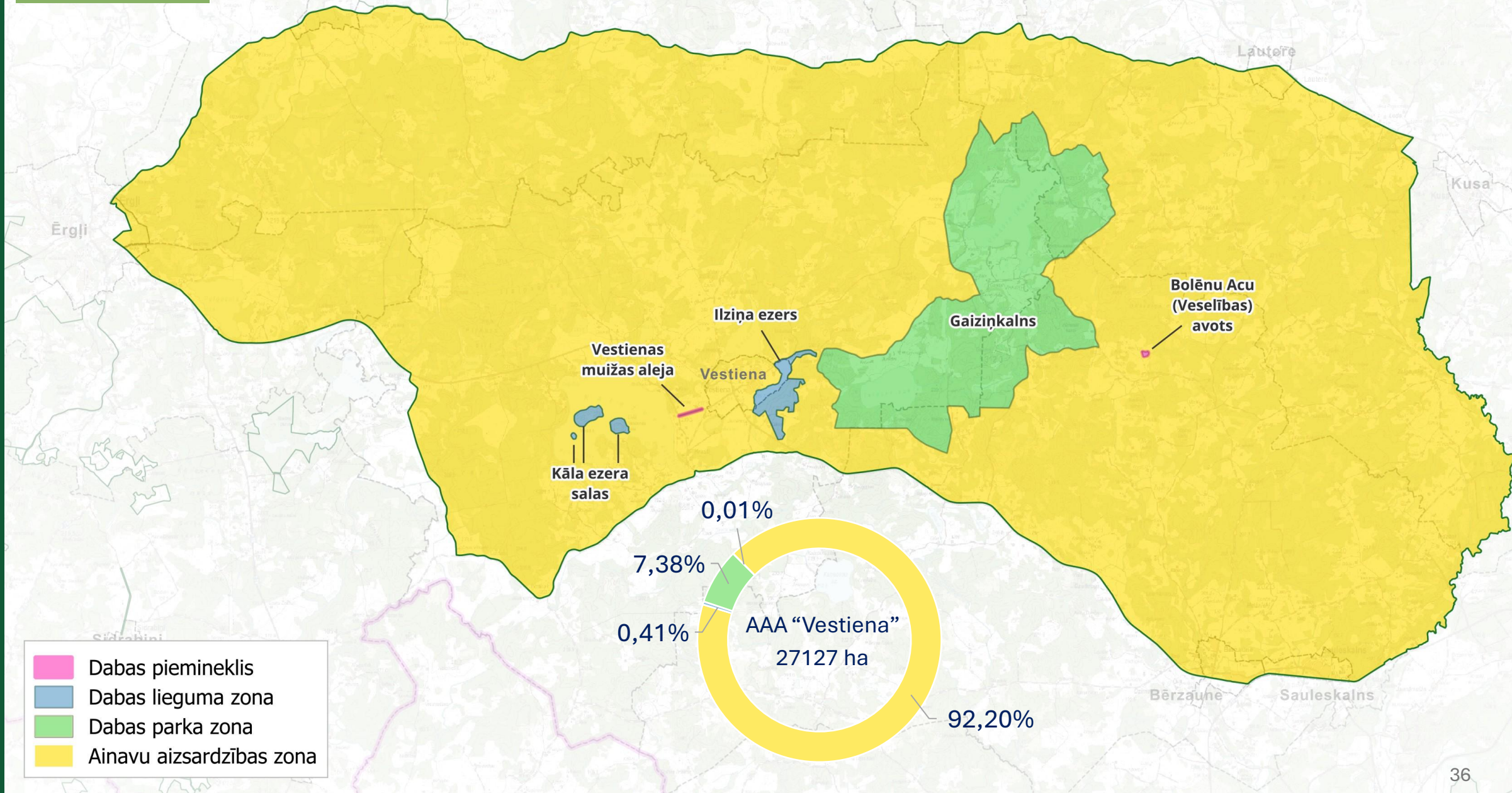
Apsekojuma pieeja

esošie + potenciālie + DAP/IP
CO platības pēc datu
pieprasījuma

Invazīvo sugu novērojumi

Funkcionālais zonējums

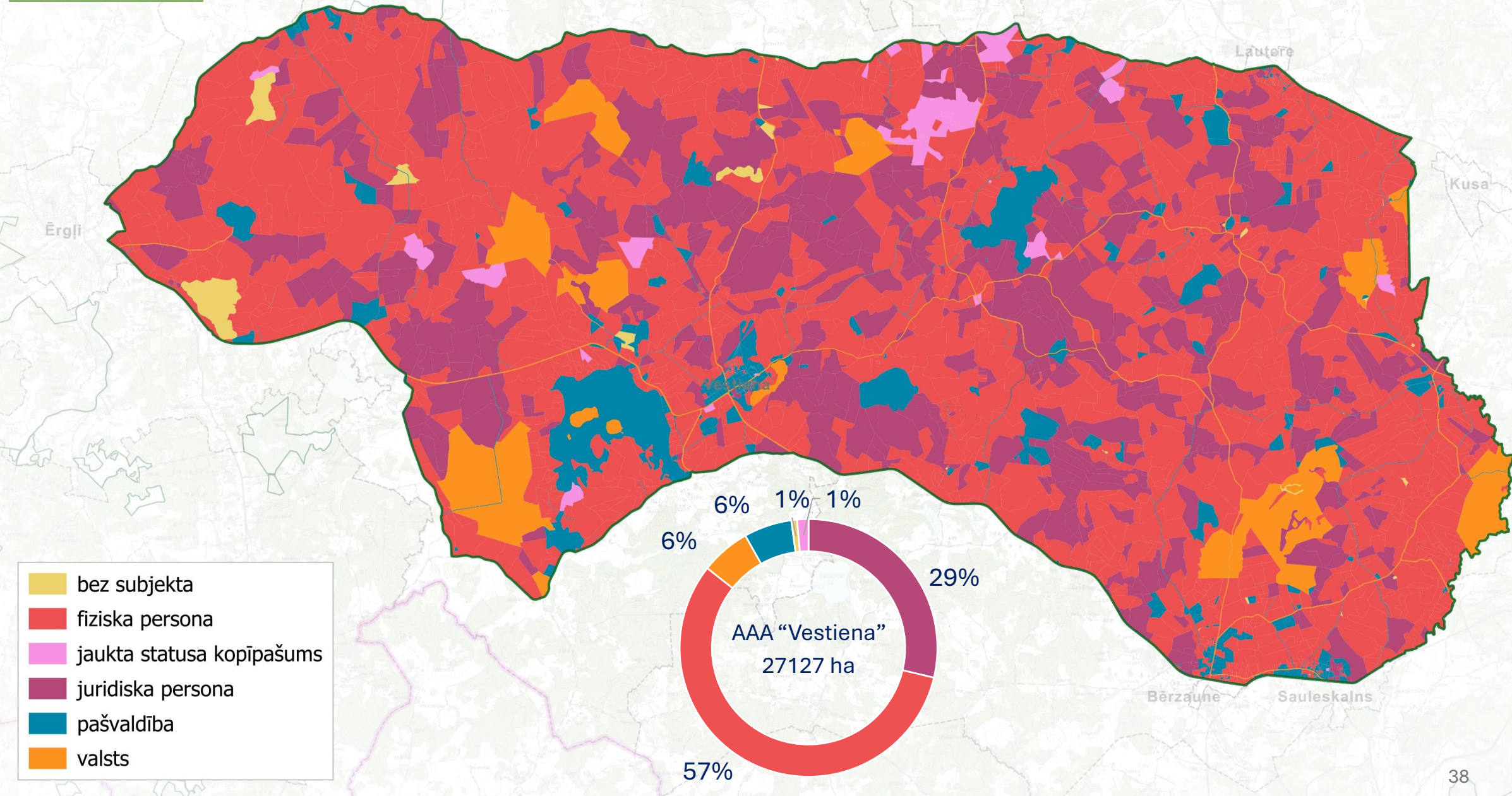
Aizsardzības režīms

- ❖ Spēkā esošais aizsardzības režīms tiks izvērtēts DA plāna izstrādes gaitā
- ❖ Plāna ietvaros var tikt sagatavoti priekšlikumi individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu precizēšanai
- ❖ Jāvērtē ierobežojumu samērīgums un nepieciešamība, balstoties uz dabas vērtību aizsardzības mērķiem
- ❖ Apsaimniekošanas pasākumi jāplāno sadarbībā ar zemes īpašniekiem, pašvaldību un institūcijām

Zonējuma jautājumi

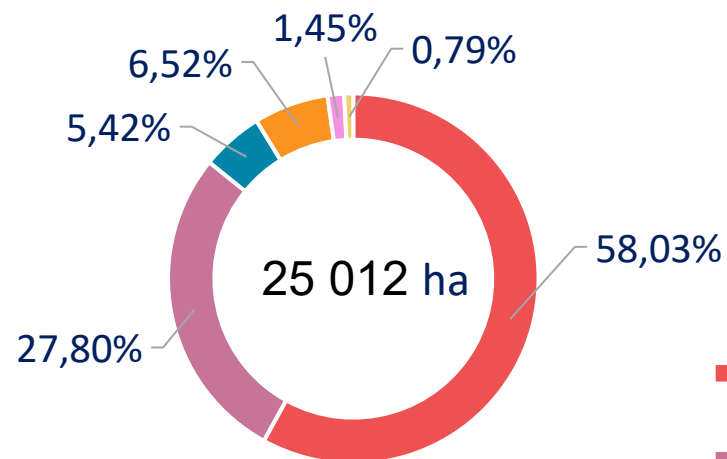
Gaiziņkalna DP, DL “Kāla ezera salas”, DL “Ilziņa ezers”, Vestienas muižas aleja, pārējā AAA teritorija.

Zemes īpašumu formas

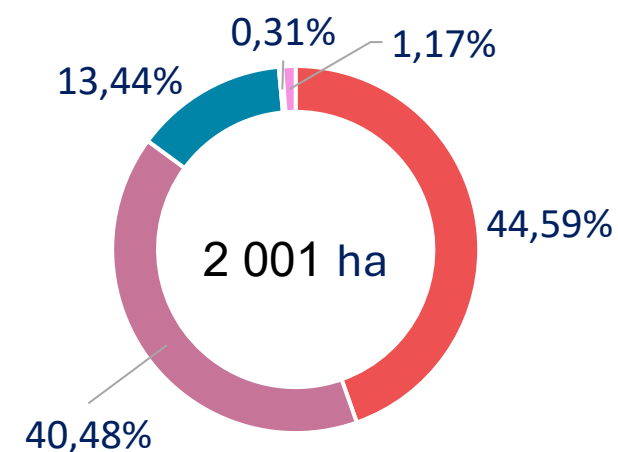

Zemes īpašumu formu īpatsvars funkcionālajās zonās

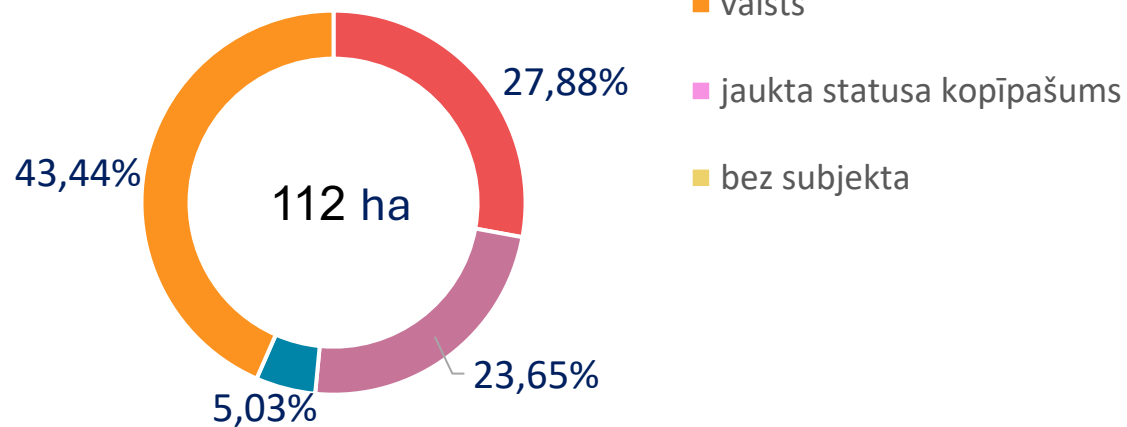
Ainavu aizsardzības zona

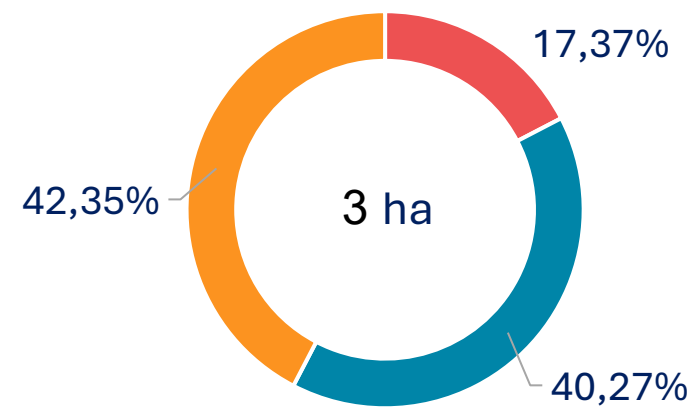
Dabas parka zona

Dabas lieguma zona

Dabas pieminekļa teritorija

AAA “Vestiena” nozīme tūrismam un atpūtai

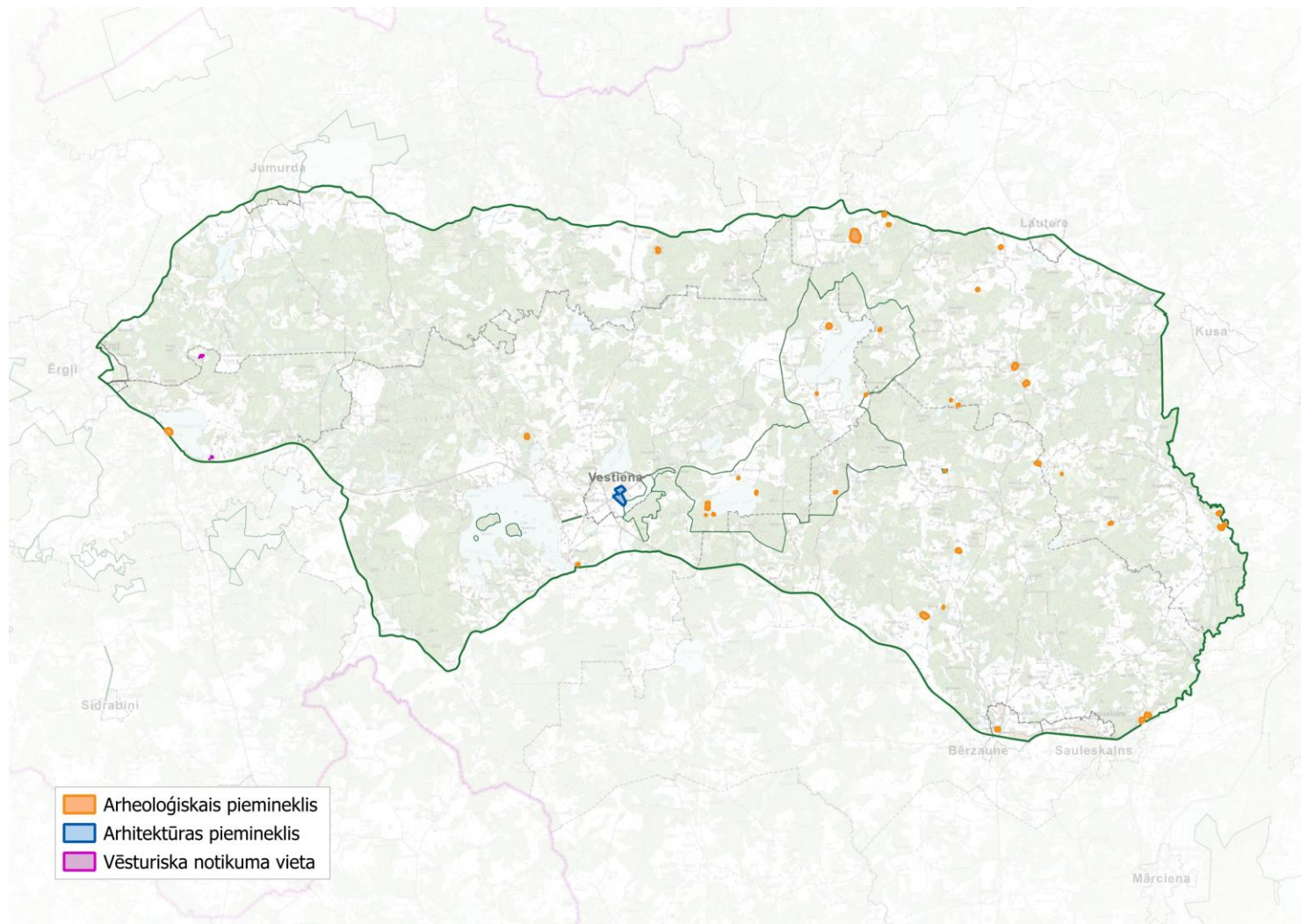
- ❖ Gaiziņkalns un Vidzemes augstienes reljefs kā ainavisks un rekreatīvs resurss
- ❖ Ezeri, pauguru ainavas, skatu vietas un dabas takas
- ❖ Kultūras pieminekļi, muižu centri, pilskalni, kulta vietas un folkloras objekti
- ❖ Dabas veltes un lauku tūrisms
- ❖ Svarīgi sabalansēt atpūtu, saimniecisko darbību un dabas vērtību aizsardzību

Kultūrvēsturiskā nozīme Latvijas mērogā

- ❖ Vidzemes augstienes tradicionālā apdzīvotuma struktūra
- ❖ Plašs arheoloģisko pieminekļu kopums, tostarp pilskalni
- ❖ Viduslaiku mantojums, tostarp Bērzaunes viduslaiku pilsdrupas
- ❖ Vēsturisko muižu kultūrvidē, tostarp Vestienas muiža
- ❖ Seno ticējumu vietas un folkloras objekti
- ❖ Vēsturiskā lauku ainava, pauguri, ezeri un Gaiziņkalns

Teritorija ir nozīmīga Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanas kontekstā, jo tajā koncentrēts arheoloģisko, arhitektūras un ainavisko vērtību kopums

Ainaviskā nozīme Latvijas mērogā

Ainavas vērtība

- ❖ Nacionālas nozīmes ainaviski vērtīga teritorija
- ❖ Iekļauta Latvijas kultūras kanonā

Mozaīkveida ainava

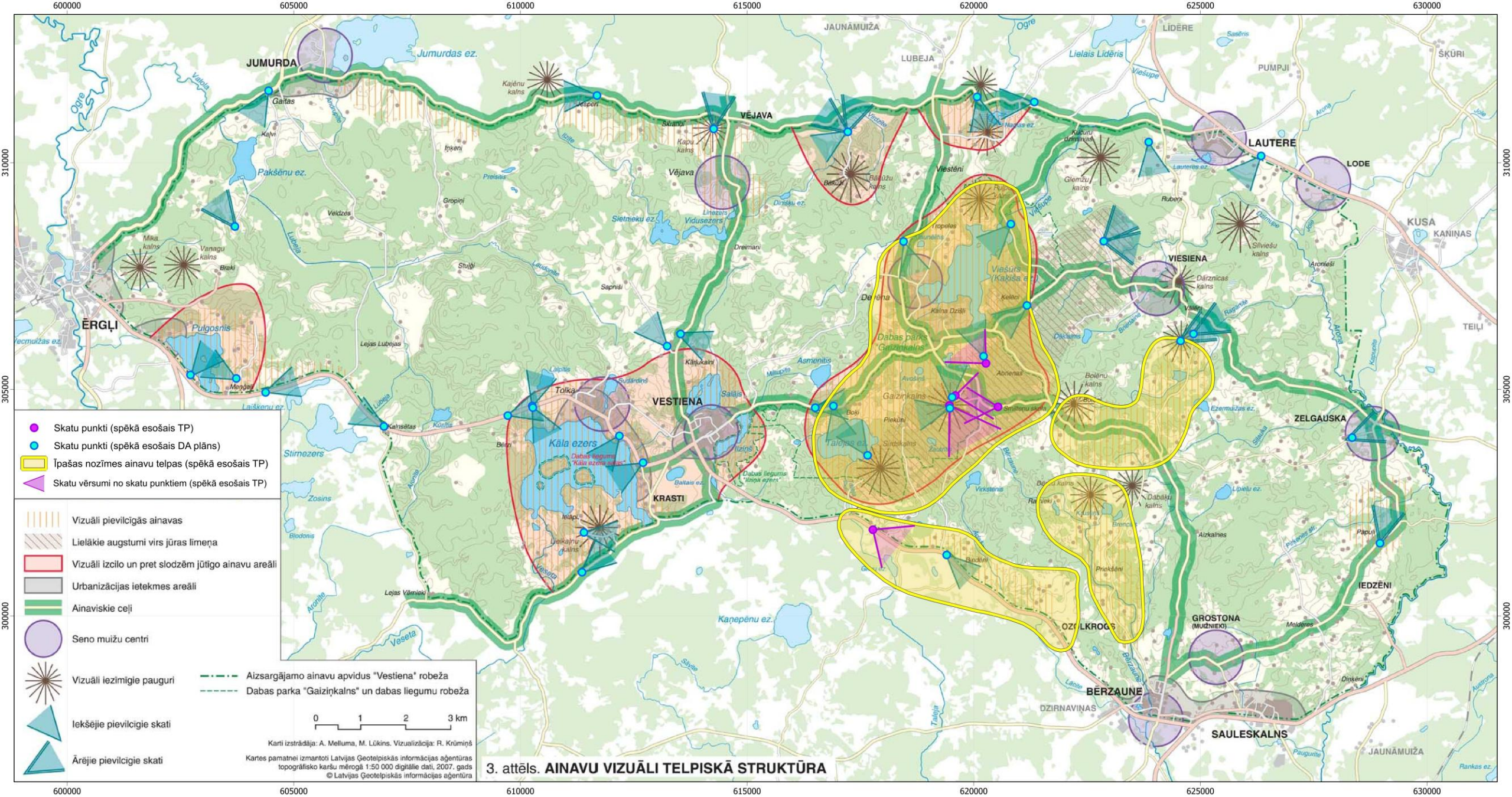
Teritorijas daudzveidība veidojusies ilgstošā dabas apstākļu un cilvēka mijiedarbībā

Vidzemes pauguraiņu ainava

Sevišķa Vidzemes augstienes ainavu iezīme ir lielpauguri (Gaiziņkalns, Sirdskalns, Abrienas kalns, Mazais Gaiziņkalns, Viešūrkalns, Dravēnu kalns, Bolēnu kalns u. c.)

Bioloģiski vērtīgas pļavas

Nelielas intensitātes saimnieciskā darbība sekmējusi atklātajai ainavai raksturīgo bioloģiski vērtīgo pļavu izveidi.

Ainavu izpēte

Būtiskākie uzdevumi

- ❖ Izvērtēt esošajā teritorijas plānojumā un DA plānā izdalītās īpaši jutīgās ainavu aizsardzības telpas un skatu vietas – papildināt/regulēt – noteikt ierobežojumus;
- ❖ Izvērtēt un fiksēt bioloģiski vecus un lielu dimensiju kokus, koku pudurus, koku alejas, u.c. nozīmīgus ainavu elementus, kā arī ainaviskos ceļus/ceļu posmus;
- ❖ Izvērtēt teritorijas ainavisko vērtību, sniegt priekšlikumus to apsaimniekošanai un realizēšanas laikiem.

Novērtējuma pieeja

- ❖ Apsekojamo skatu vietu un īpaši jutīgo ainavu saraksta un maršrutu izveide;
- ❖ Lauka apsekojumi (2026. gada augusts, novembris un 2027. gada februāris un aprīlis);
- ❖ Apkopot ainavu apsekojumu un dabas ekspertu ievāktos datus, izstrādāt priekšlikumus un apsaimniekošanas pasākumus.

DDPS “Ozols” lietošanas pamācība

1. Atvērt karti

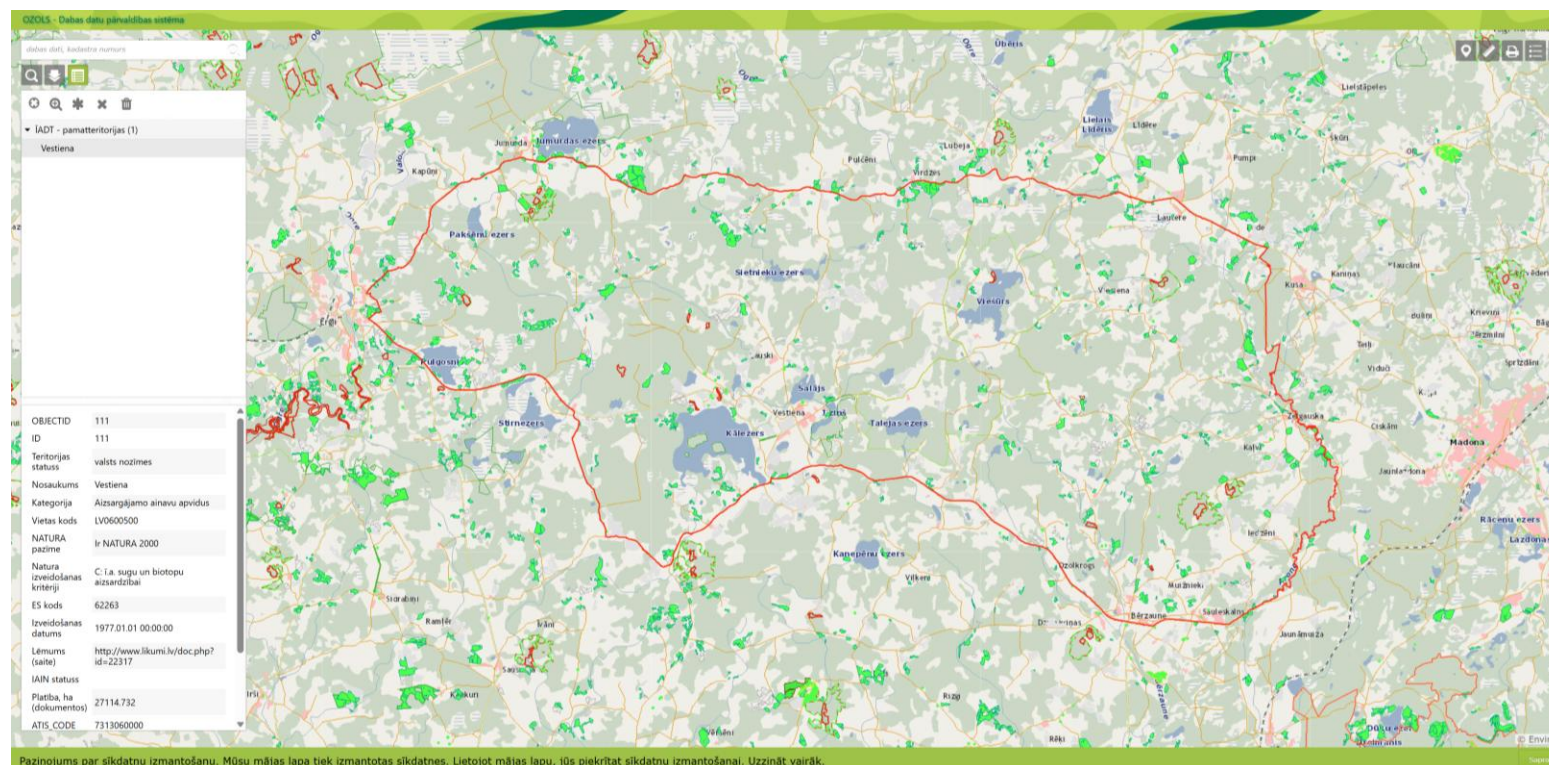
ozols.gov.lv/pub

2. Atrast īpašumu

pēc adreses, kadastra vai kartē

3. Pārbaudīt slāņus

ĪADT, biotopi, sugas, mikroliegumi, dižkoki

Svarīgi

Dati ir informatīvi – precīzām darbībām nepieciešama normatīvo aktu un kompetento institūciju prasību pārbaude.

Dabas daudzveidībai draudzīga apsaimniekošana

Vadlīnijas aizsargājamo biotopu saglabāšanai Latvijā

Ieteikumi biotopu saglabāšanai un apsaimniekošanai.

Brošūra

Praktiska informācija zemes īpašniekiem par saimniekošanu dabai draudzīgā veidā.

Kā saimniekot savā īpašumā?

- ❖ Pirms darbības plānošanas pārbaudīt, vai īpašumā atrodas aizsargājamas sugas, biotopi, mikroliegumi vai citi aprobežojumi.
- ❖ Savlaicīgi sazināties ar DA plāna izstrādātājiem, ja īpašumā plānotas darbības vai ir konkrēti priekšlikumi.
- ❖ Iesniegt informāciju par dabas un ainavas vērtībām, problēmām, invazīvām sugām, apsaimniekošanas vajadzībām.
- ❖ DA plāns palīdz saskaņot dabas aizsardzību, saimniekošanu un teritorijas ilgtspējīgu attīstību.

Principi

jo agrāk informācija tiek iesniegta, jo labāk to var ņemt vērā plāna izstrādē

DA plāna izstrādē iesaistītie eksperti un speciālisti

Plāna vadītāja

Līga Blanka

Ihtiologs

Haralds Plostiņš

Sūnu eksperts

Linda Gerra-Inohosa

Bezmugurkaulnieku eksperts

Voldemārs Spuņģis

Vaskulāro augu eksperts

Līga Pentjuša

Ainavu speciālists

Ieva Anna Arāja

Kultūrvēstures un tūrisma speciālists

Laine Roziņa

Kartogrāfija / GIS

Mārtiņš Grosbahs

Sabiedrisko attiecību speciālists

Pēteris Blumats

Ornitologs

Ģirts Strazdiņš

Sikspārņu eksperts

Viesturs Vintulis

Saldūdeņu eksperts

Egita Zviedre

Zīdītāju eksperts

Jānis Ozoliņš

Zālāju eksperts

Egita Grolle

Mežu un purvu eksperts

Gaidis Grandāns

Dabas aizsardzības plāna "AAA Vestiena" izstrādes grafiks

Periods: 06.07.2026–05.12.2027 | 74 nedēļas | 4 etapi | 4 nodevumi

DARBU GRAFIKS (JŪLIJS 2026 – DECEMBRIS 2027)

GALVENIE PIETURPUNKTI

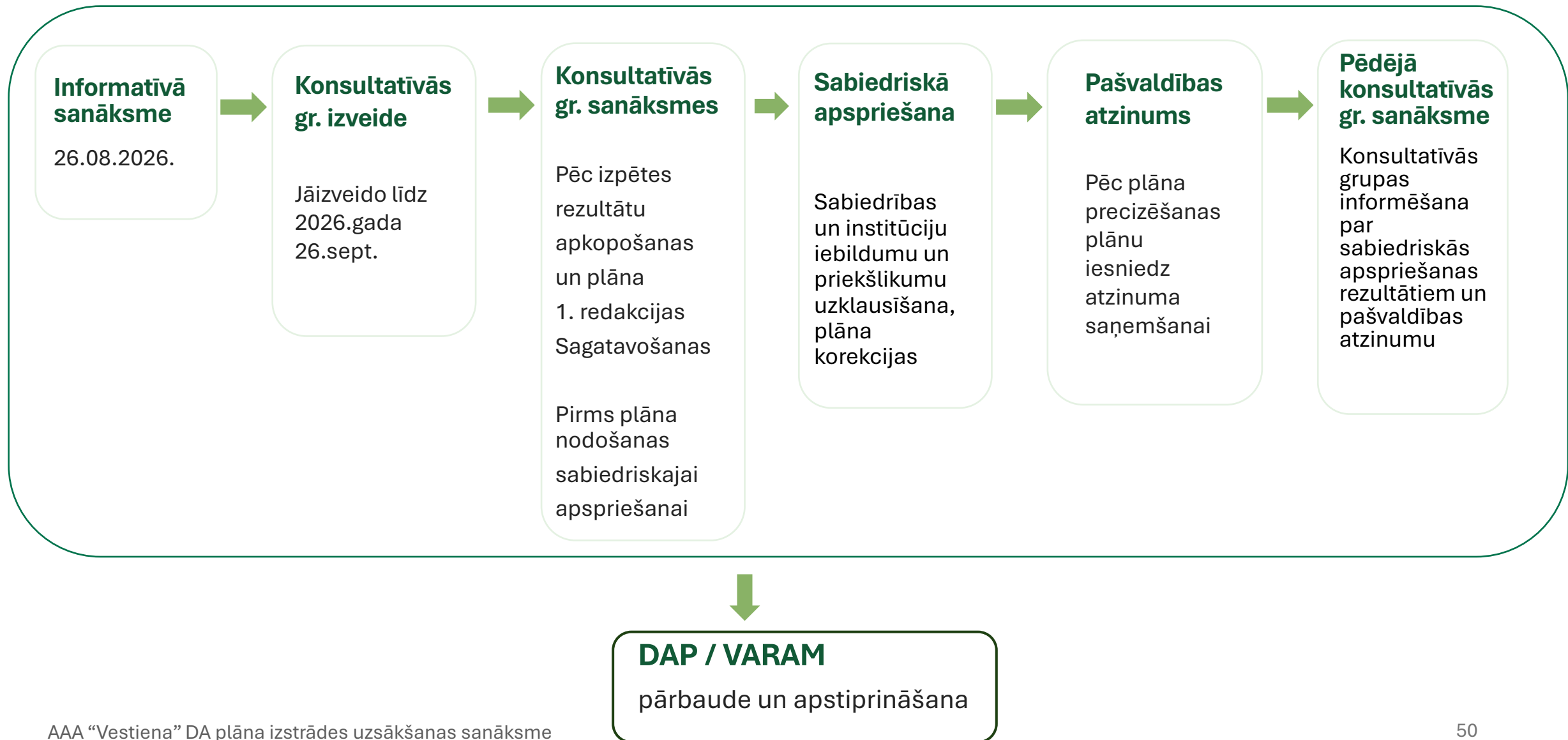
24.–30.08.2026
Plāna uzsākšanas sanāksme

01.–07.03.2027
Plāna pirmā redakcija

02.–08.08.2027
Sabiedriskā apspriešana

03.12.2027
Plāns iesniegts VARAM

DA plāna izstrādes procedūra, sabiedrības un institūciju iesaiste

Sabiedrības līdzdalības iespējas

“Lielās” sanāksmes

uzsākšanas sanāksme un sabiedriskā apspriešana

“Mazās” sanāksmes

konsultatīvā grupa; var piedalīties jebkurš

- ❖ Iespēja iesniegt priekšlikumus, īpaši, ja savā zemē vēlaties veikt darbības.
- ❖ Iespēja piedalīties teritorijas apsekošanā kopā ar ekspertu.
- ❖ Iespēja iesniegt informāciju par saviem novērojumiem, problēmām, dabas un ainavas vērtībām, interesantiem objektiem.
- ❖ Jo pilnvērtīgāka un agrāk saņemta informācija būs izstrādātāju rīcībā, jo labāk to varēs ņemt vērā.

Konsultatīvā grupa

Sastāvs

obligāti iekļaujamie institūciju pārstāvji un zemes īpašnieku, biedrību, nodibinājumu vai citu institūciju pārstāvji

- ❖ Dabas aizsardzības pārvalde
- ❖ Valsts vides dienests
- ❖ Valsts meža dienests
- ❖ Lauku atbalsta dienests
- ❖ AS “Latvijas valsts meži”
- ❖ Madonas novada pašvaldība

Darbība

konsultatīvā grupa izskata priekšlikumus apsaimniekošanas pasākumiem, individuālajiem noteikumiem un sagatavoto plāna projektu

- ❖ Izstrādātājs sasauk vismaz 3 konsultatīvās grupas sanāksmes.
- ❖ Sanāksmes ir atklātas – tajās var piedalīties jebkurš.
- ❖ Pieteikšanās 2 nedēļu laikā pēc sanāksmes: vestiena@enviro.lv

Kādu informāciju aicinām iesniegt?

Novērojumi

īpaši aizsargājamas sugas, biotopi, dižkoki,
invazīvās sugas

Problēmas

erozija, aizaugšana, piekļuve, atkritumi, konflikti ar
apsaimniekošanu

Plānotās darbības

meža apsaimniekošana, zālāju atjaunošana,
tūrisms, infrastruktūra

Ainavas vērtības

skatu vietas, vēsturiskās viensētas, alejas, ceļi,
kultūrvietas

Saziņa

vestiena@enviro.lv

Jautājumi un diskusija

Jūsu priekšlikumi?

Aicinām uzdot jautājumus un iesniegt informāciju, kas var palīdzēt sagatavot kvalitatīvu DA plānu

- ❖ Kādas dabas un ainavas vērtības, jūsuprāt, īpaši jāņem vērā?
- ❖ Kādas apsaimniekošanas problēmas redzat savā īpašumā vai teritorijā?
- ❖ Kādi tūrisma, atpūtas vai saimniekošanas jautājumi jāizvērtē plāna izstrādē?
- ❖ Vai vēlaties pieteikties konsultatīvajā grupā?

Paldies par uzmanību!

AAA “Vestiena” dabas aizsardzības plāna izstrāde

E-pasts

vestiena@enviro.lv

Priekšlikumi

iesniedzami rakstiski vai e-pastā 2 nedēļu laikā pēc sanāksmes

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Projekts finansēts ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 2.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu" 2.2.3.3. pasākuma "Pasākumi bioloģiskās daudzveidības veicināšanai un saglabāšanai" Nr. 2.2.3.3/2/24/A/005 atbalstu